

Valpuri - kevään karnevaali

- **Alkujohdattelu**

- Alkukevennys; aiheen valinta
 - » kolme mahdollisuutta (laulu ym.)
 - » sananlasku
- Nykyvappu, juhlan aihe kaikille
 - » ylioppilaat (12%)
 - » työväenaate (18%)
 - » mieskuorolaulu
 - » kevään juhla (63%)

- **Vapun vietolla kirkolliset juuret**

- Kalenterissa 13 erityistä pyhäpäivää
 - » vappu ainoa ei-kirkkopyhä
 - » vapulla kuitenkin kirkollinen lähtökohta
- Vapun pyhimystausta
 - » baijerilainen abbedissa Walborga (k. 799) julistettiin pyhimykseksi
 - » Ruotsissa keskiajalla Valpurinmessut (Valborgismässan) 1.5.
 - kirkollinen messu
 - työnteko kielletty
 - esiintyy laissa
 - » Suomessa huonosti tunnettu
 - karja laitumelle
 - kokkoja
 - Yrjön päivä ym. tärkeämmät

- Vapun paholaistausta
 - » Saksassa Walburgisnacht
 - noitasapatti
 - hyvän ja pahan taistelu
- Kesän ja talven taistelu
 - » turnajaiset ja pidot aatelisilla (mm. Juhana-herttuan hovissa Turun linnassa)
 - » virkamiehillä (papit, raatimiehet) toimikauden alku; kalaasit, simakutsut
 - » vähitellen kevään juhla (kesän voitto)
- **Ylioppilaiden vappu**
 - ylioppilasvappu pohjoismainen traditio
 - » juuret Uppsalassa ja Lundissa
 - » kilpailijana Floran päivä (vapun kolea sää)
 - » 1800-luvun lopulla vappu vei voiton
 - ylioppilasvapun painopiste aatossa
 - » Mantan, Liljan ym. lakitus aattona 1920-luvulta alkaen
 - » runsas, julkinen alkoholinkäyttö
 - ylioppilasvapusta kehittynyt nykyinen koko kansan katukarnevaalijuhla
 - » lakit, ilmapallot ym. rekvisiitta
 - » julkinen alkoholinkäyttö, humalahakuisuus
 - » yleinen karnevaalirieha
- **Työväen vappu**
 - Yhdysvalloissa moving day (työsopimusten uusimispäivä) 1.5.
 - » mellakoita

- » säännöllinen mielenosoituspäivä 1880-luvulta alkaen
- Euroopassa työväki teki kevätretkiä luontoon, huvipuistoihin (Prater), muuttuivat myöhemmin mielenosoitusmarsseiksi
- Sosialistinen internationaali nimesi Pariisissa 1889 vapun kansainväliseksi mielenosoituspäiväksi
- vappumarssit 1890-luvulta lähtien
- Suomessa marssittu vuosisadan vaihteesta lähtien
 - » 1898 raittiusaatteen marssi
 - » 1906 työväenliikkeen marssi
- kommunistimaissa sotilasparaatit
- nykyisin tavanomaisempia poliittisia kokouksia, laajentunut muihin poliittisiin ryhmiin
 - » sininen vappu
 - » vihreä (keskustan)vappu; perinteisesti maalais- ja erityisesti maatalousväestö ei ole viettänyt vappua
 - » sateenkaarivappu??
- **Vappu - ristiriitaisuuksien juhla**
 - Juhlitaan kevättä - lumisateessakin
 - Herrojen juhla - työkansan juhla, kumpikin tahollaan ja tavallaan
 - Työläinen pukeutuu parhaimpaansa - ylioppilas työhaalariin
 - v. 1978 alkaen vappu suomalaisen työn juhla - työnteko vapusta kuitenkin mahdollisimman kaukana

- **Vappu - kokoelma eri traditioita**
 - keskieurooppalainen kevätjuhla
 - skandinaavinen ylioppilaiden kevättilottelu
 - kansainvälinen työväenatteen juhla
 - moderni katukarnevaali
 - perisuomalaisen humalahakuisen juomatavan juhla

**“Vappuna suomalainen pitää hauskaa ja riemuitsee keväästä - vaikka väkisin”
(Sirpa Karjalainen)**